

Huvudman

Borås kommun
boras.stad@boras.se

Beslut

Datum 2026-05-05
Dnr SI 2025:6049
Sida 1 (10)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Bodaskolan 7-9 i Borås kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 1 december 2025

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Borås kommun att senast **den 8 september 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande att eleverna ska ges undervisning av behöriga lärare. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Borås kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras. Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Borås kommun ska vidta följande åtgärder

Behöriga lärare

1. Se till att eleverna ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med underlag som visar vilka lärare som undervisar vilka klasser och ämnen. Huvudmannen ska också inkomma med underlag som styrker lärarnas legitimation och behörighet alternativt, om någon av skollagens undantagsregler är tillämpliga, lärarnas erfarenhet och utbildning. Huvudmannen ska även redogöra för skälen till att huvudmannen bedömt att en undantagsregel varit tillämplig för lärarna. Huvudmannens redovisning ska även omfatta en redogörelse för vilka ansträngningar som har gjorts för att rekrytera legitimerade och behöriga lärare i det ämne där det saknas sådan personal på skolenheten. (2 kap. 13 och 18 §§ skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser anställning av lärare, utredning av frånvaro samt anmäla och utreda särskilt stöd.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:6049) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har under hösten 2025 genomfört en tillsyn av Bodaskolan 7-9 i Borås kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande behöriga lärare, anställning av lärare, frånvaro, extra anpassningar, anmäla och utreda behov av särskilt stöd, förebyggande arbete för studiero, ordningsregler, hantering av mobiltelefoner och utredning av elevers ordningsstörande beteende.

Skolinspektionen har den 1 december 2025 beslutat att förelägga Borås kommun att senast den 31 mars 2026 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande behöriga lärare, anställning av lärare, utredning av frånvaro samt anmäla och utreda särskilt stöd.

Borås kommun har den 31 mars 2026 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Borås kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 1 december 2025 förelades Borås kommun att se till att eleverna på skolenheten ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare, samt redovisa vidtagna åtgärder. Huvudmannen förelades även att inkomma med underlag som styrker lärarnas legitimation och behörighet, alternativt redogöra för om någon av skollagens undantagsregler tillämpats och motivering för detta. Huvudmannens redovisning skulle även omfatta en redogörelse för vilka ansträngningar som har gjorts för att rekrytera legitimerade och behöriga lärare i det ämne där det saknas sådan personal på skolenheten.

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn under innevarande läsår har tillämpat undantagsregler för de lärare som saknar legitimation och behörighet. Rektorn har sammanställt lärarnas behörigheter och planerat för att inför läsåret 2026/2027 kunna organisera verksamheten så att undervisningen i högre utsträckning än innevarande läsår genomförs av legitimerade och behöriga lärare. Rektorn uppges av olika anledningar ha en utmaning med att under innevarande läsår omorganisera så att undervisning ges av behöriga lärare. Det uppges exempelvis att flera anställda har tillsvidareanställts av en tidigare rektor för undervisning i ämnen som de saknar behörighet i samt att det inte är lämpligt för eleverna att byta lärare under terminen. Det framkommer att olika möten har hållits gällande hur en omorganisation skulle kunna se ut, där olika alternativa lösningar har lagts fram. Det framgår vidare att rektorn har uppmanat vissa befintliga obehöriga lärare att komplettera sin utbildning för att bli behöriga.

Huvudmannen har annonserat tjänster inom ämnena bild, spanska, slöjd, matematik, fysik, engelska, svenska och svenska som andraspråk. Annonseringarna har resulterat i att huvudmannen anställt en legitimerad och behörig lärare i bild, med tillträdes start i augusti 2026 samt en legitimerad och behörig lärare i engelska, svenska och svenska som andra språk, som tillsvidareanställdes i februari 2026. För övriga annonserade tjänster har huvudmannen inte hittat lämpliga sökande. Huvudmannen har uppgett att tjänsterna inom textil, trä och metallslöjd samt matematik och fysik planeras att annonseras ut på nytt.

Skolenheten har under innevarande läsår fortsatt låg lärarbehörighet inom flera ämnen, men särskilt inom teknik, bild, matematik, slöjd, idrott, spanska samt naturorienterande- och samhällsorienterande ämnen. Inom

matematik samt inom naturorienterande- och samhällsorienterande ämnen har huvudmannen en särskild utmaning att omorganisera. Huvudmannen har uppgett att det inte finns något ekonomiskt utrymme att anställa ytterligare lärare i samhällsorienterande ämnen. Det framkommer vidare i redovisningen att det skulle innebära en stor påverkan på arbetsmiljön för de tre lärare som har full behörighet inom samhällsorienterande ämnen, om huvudmannen skulle organisera om undervisningen i samhällsorienterande ämnen med maximal behörighet. Detta bedömer huvudmannen inte vara ett alternativ. Samtal har förts med lärarna och olika alternativ kring samverkan och organisering av undervisningen i samhällsorienterande ämnen har lagts fram.

Rättslig reglering

Enligt skollagen får endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning bedriva undervisningen. (2 kap. 13 § skollagen)

En legitimerad lärare eller förskollärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver. (2 kap. 15 § skollagen)

Lärare som inte uppfyller kraven i 13 § får trots det bedriva

1. annan undervisning på ett visst främmande språk än språkundervisning om de har
 - a. en utländsk lärarutbildning som motsvarar en svensk lärarexamen, och
 - b. kompetens att undervisa på det främmande språket,
2. undervisning i fristående skolor med viss särskild pedagogisk inriktning. (2 kap. 17 § skollagen)

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska

1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och
2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

En person som avses i första stycket får bedriva undervisning under högst ett år i sänder. Detta gäller dock inte om undervisning avser modersmål. (2 kap. 18 § skollagen)

Av förarbeten till skollagen framgår att rektorn har ansvar för att planera verksamheten på ett sådant sätt att lärare används för sådan undervisning som läraren har utbildning för. Det betonas också att läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat. Studier visar att lärares

ämneskompetens och didaktiska kompetens är avgörande för att eleverna ska nå goda resultat (prop. 2009/10:165 s. 261–262).

Av förarbeten till skollagen framgår också, för att en undantagssituation ska anses föreligga ska det som huvudprincip antingen saknas lärare respektive förskollärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de ska bedriva eller finnas särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen. En förutsättning för att kunna tillämpa undantagsregeln med hänsyn till eleverna eller barnen är att den aktuella läraren är direkt olämplig. Ett sådant exempel kan vara t.ex. missbruksproblem. Av kravet på särskilda skäl framgår att undantaget ska tillämpas restriktivt (prop. 2009/10:165 s. 268 och 652).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar att huvudmannen har anställt en lärare med legitimation som är behörig att undervisa i engelska, svenska och svenska som andra språk samt att en tidigare anställd lärare som undervisar i textilslöjd har, under innevarande läsår, fått legitimation och är numera behörig att undervisa i slöjd. Huvudmannen har även haft ute annonser för olika lärartjänster, där det anställts en lärare, med legitimation som är behörig att undervisa i ämnet bild, som påbörjar sin tjänst i augusti 2026.

Skolinspektionen bedömer dock att det fortsatt föreligger brister avseende att eleverna ska ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare. Utredningen visar att huvudmannen i nuläget inte har organiserat om skolenhetens personal så att eleverna i större utsträckning ges undervisning av behöriga lärare. Undervisning bedrivs fortfarande av obehöriga lärare i flera ämnen, och särskilt inom teknik, bild, matematik, slöjd, idrott, spanska samt naturorienterande- och samhällsorienterande ämnen. Huvudmannen har inte heller redogjort för några omständigheter som kan ligga till grund för att undantagsregeln om särskilda skäl med hänsyn till eleverna kan tillämpas.

Av utredningen framgår dock att rektorn planerar för en omorganisation med en tjänstefördelning som kommer innebära att eleverna i större utsträckning kommer ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare. Detta planeras dock först till läsåret 2026/2027. För innevarande läsår, 2025/2026, visar utredningen att flera klasser och årskurser på skolenheten fortsatt undervisas av lärare som saknar behörighet att undervisa i ämnen de undervisar i, trots att det på skolenheten finns legitimerade och behöriga lärare att tillgå. Detta är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som

följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Borås kommuns verksamhet vid Bodaskolan 7-9 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller behöriga lärare. Det finns därför skäl att förelägga Borås kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Anställning av lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 1 december 2025 förelades Borås kommun att se till att upphöra med att tillsvidareanställa lärare utan lärarlegitimation, om inget tillämpligt undantag från detta krav föreligger. Huvudmannen förelades att inkomma med en förteckning över de lärare som anställts tillsvidare vid skolenheten efter den 1 december 2025 till och med den 24 mars 2026 samt inkomma med lärares anställningsbevis och lärarlegitimation.

Av huvudmannens redovisning framgår att det är två lärare med lärarlegitimation som har tillsvidareanställts vid skolenheten sedan datumet för Skolinspektionens beslut.

Borås kommun förelades även att se till att lärare som saknar legitimation, och som inte får anställas tillsvidare, inte anställs för längre perioder än vad som är tillåtet enligt författningarnas krav. Huvudmannen förelades att inkomma med en förteckning över de lärare som fått en tidsbegränsad anställning vid skolenheten efter den 1 december 2025 till och med den 24 mars 2026 samt en uppgift om hur länge lärarens anställning sträcker sig, vilket eller vilka ämnen och årskurser läraren undervisar i/kommer att undervisa i, samt en uppgift om varför legitimerad lärare inte anställts i stället.

Av huvudmannens redovisning framgår att sex lärare som saknar lärarlegitimation har fått tidsbegränsade anställningar på skolenheten sedan datumet för Skolinspektionens beslut. För samtliga lärare har huvudmannen redogjort för och bedömt att undantagsregeln enligt 2 kap. 18 § skollagen är tillämplig, eftersom tillgängliga legitimerade lärare inte finns att tillgå inom organisationen samt då lärarna har bedömts som lämpliga att bedriva undervisning med beaktande av deras övriga utbildning och erfarenhet. Lärarna har anställts under kortare perioder, som längst i cirka sex månader. Huvudmannen har annonserat ut lärartjänster inom ämnen där undervisning sker av obehöriga lärare, som

spanska, textilslöjd, matte och fysik, utan att huvudmannen har hittat lämpliga sökande.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att endast den som har legitimation får anställas som lärare utan tidsbegränsning (2 kap. 13 § skollagen).

Den som inte har legitimation som lärare får dock anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning, om han eller hon ska undervisa i modersmål och vissa förutsättningar är uppfyllda (2 kap. 19-20 §§ skollagen).

I 2 kap. 21 § skollagen finns bestämmelser om vad som gäller för tidsbegränsade anställningar.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utredning av frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 1 december 2025 förelades Borås kommun att se till att rektorn för de elever som har upprepad eller längre frånvaro, om det inte är obehövt, skyndsamt utreder frånvaron. Rektorn skulle i en förteckning dokumentera vilka elever som under perioden 19 augusti 2025 – 24 mars 2026 bedömts ha upprepad eller längre frånvaro och vilket datum en utredning om orsakerna till frånvaron har inletts för respektive elev. Om utredningar bedöms som obehövlige och utredning inte genomförs skulle det av huvudmannens redovisning framgå skälen till detta. Förteckningen samt tre avidentifierade frånvaroutredningar skulle ges in till Skolinspektionen.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolenheten har sett över de rutiner som gäller för frånvaro och har genomfört insatser för att utveckla arbetet med frånvaro samt för att arbeta närvarofrämjande. Huvudmannen har uppgett att insatserna har lett till en bättre systematik i arbetet med att stävja frånvaro, exempelvis genom att samtal med hemmet och de fördjupade frånvaroutredningarna genomförs mer skyndsamt. Enligt statistik från huvudmannen har arbetet gett resultat då frånvaron för elever med hög frånvaro har minskat.

I skolenhetens nya rutin för frånvaro ingår regelbundna möten varje månad, från och med januari 2026, där rektor och kurator träffas för att följa upp närvaron på skolan. På mötena identifieras de elever som skolan behöver göra en fördjupad frånvaroutredning för och anmälan till huvudman görs. Sedan Skolinspektionen meddelade sitt beslut dröjer det cirka en månad från att skolenheten uppmärksammat att elever har hög frånvaro till att fördjupade frånvaroutredningar inleds. Av de tre inskickade frånvaroutredningarna framgår att orsakerna till frånvaron utreds, elev och vårdnadshavare har medverkat vid utredningarna samt att elevhälsan är den som är ansvarig för utredningarna.

Borås kommun förelades även att se till att rektor snarast anmäler till huvudmannen när en utredning om en elevs frånvaro inletts. En förteckning över de elever som anmälts och datum för när anmälan har gjorts skulle ges in till Skolinspektionen.

Sedan den 20 januari 2026 har 69 stycken fördjupade frånvaroutredningar anmälts till huvudmannen. Av huvudmannens inskickade förteckning framgår att anmälningar till huvudmannen i regel görs i nära anslutning till när rektorn tar beslut om att inleda en fördjupad frånvaroutredning.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att en elev i grundskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev i grundskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag. (7 kap. 17 § skollagen)

Av skollagen framgår att om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 7 kap. 17 § skollagen ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § skollagen är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. (7 kap. 19 a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmäla och utreda behov av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 1 december 2025 förelades Borås kommun att se till att rektorn vid minst ett tillfälle innan den 2 februari 2026 informerade samtliga lärare och elevhälsans personal om skollagens krav gällande när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Huvudmannen skulle även se till att rektorn utredde varje inkommen anmälan om elevs behov av särskilt stöd samt avslutade varje utredning med ett beslut. Huvudmannen förelades att inkomma med dokumentation som visar vilka åtgärder som vidtagits.

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn, den 19 och 20 januari 2026, har informerat lärare och elevhälsan om skollagens krav gällande anmälan om behov av särskilt stöd. Av de anmälningar av behov av särskilt stöd som inkommit efter Skolinspektionens beslut, dröjer det max en månad innan en utredning påbörjas, men i regel kortare. Det har vidare tagit cirka 1-3 månader från att utredning har startats till att eleven har meddelats beslut. Av huvudmannens inskickade förteckning framgår att skolenheten har inlett 14 utredningar om särskilt stöd sedan Skolinspektionen meddelade sitt beslut. Alla elever som har anmälts för behov av särskilt stöd, förutom en, har fått beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram. Den elev som inte har fått beslut än, har uppmärksamats under mars 2026.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet. (2 kap. 34 § andra stycket skollagen)

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygsriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 3 kap. 5 § skollagen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt.

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 7 § skollagen)

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Mikaeil Yousefi

Beslutsfattare
Signerat av: Mikaeil Yousefi

X Emma Gurander

Föredragande
Signerat av: Emma Gurander